

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Høringsuttalelse i forbindelse med NOU 2013:9 Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer (Politianalysen)

Statens innkrevingsentral (SI) er direkte berørt av flere av utvalgets forslag. Utvalget foreslår å overføre noen oppgaver fra politiet til SI. Oppgaver som foreslås overført til SI gjelder flere av politiets sivilrettslige gjøremål. En oversikt over disse er gitt i politianalysen (side 86) pkt. 11.4.3:

- Utleddsforretning
- Tvangssalg
- Tilbakeleveringsforretning
- Ulike tvangsdekningsforretninger
- Fravikelse av fast eiendom
- Gjeldsordning

Vår høringsuttalelse knytter seg til disse områdene.

1. Utleddsforretning, tvangssalg, tilbakeleveringsforretning, ulike tvangsforretninger og fravikelse av fast eiendom

Utleddsforretning, tvangssalg, tilbakeleveringsforretning, ulike tvangsforretninger og fravikelse av fast eiendom er nærmere beskrevet i politianalysens vedlegg 3, s. 225. Det foreslås at disse oppgavene overføres til SI.

Fagforeningene ved SI støtter utvalgets konklusjoner. De viktigste årsakene til dette er:

- a. En overføring av oppgavene til SI vil bidra til økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet totalt sett.
- b. En overføring av oppgavene til SI vil bidra til økt rettssikkerhet for skyldnere og kreditorer.

a. Økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Domstolsadministrasjonen har gitt innspill på at SI kan utføre utleddsforretningene gjennom en overføring av 70 årsverk, mot 300 årsverk i politiet i dag. Dette resonnementet er basert på SIs normative krav om 3 000 utlegg pr årsverk, mot 750 i politiet.

SI har de senere årene utført over 4 000 utlegg pr årsverk, noe som er godt over våre normative krav. Det er særlig ved utleggstrekk at SI kan vise til en stadig økende produktivitet. Dette skyldes en økende grad av automatisering på de områdene der dette ikke er til hinder for at skyldnernes rettssikkerhet ivaretas.

SI benytter en egen trekkberegningsmodul (TM) for beregning av trekk. TM er et verktøy som i en automatisert prosess innhenter og sammenstiller inntekts- og utgiftsopplysninger. Dette gir grunn-

lag for en mest mulig korrekt beregning av månedlig trekkrate i samsvar med den enkelte skyldners betalingssevne. Skyldnerne blir informert om opplysningene SI bruker i beregningen, og har anledning til å korrigere disse ved å sende inn dokumentasjon. Bruk av TM styrker rettssikkerheten for den enkelte, og bidrar til økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet i arbeidet med utleggstrekk.

SIs løsninger for utlegg mv er kostnadseffektive, og bidrar til reduserte kostnader for staten. I tillegg har SI effektive og automatiserte løsninger for håndtering av innbetalinger, regnskapsføring og utbetaling videre til kreditor. For kreditorer som ønsker å benytte disse løsninger kan dette gi vesentlige kostnadsbesparelser, da dette er krevende å følge opp manuelt. Noen arbeidsgivere må purres, og det ligger åpenbare rasjonaliseringsgevinster i sentraliserte løsninger på dette området.

Videre vil det for NAV og arbeidsgivere, som i dag må administrere og forholde seg til utlegg fra mange ulike instanser, være mer kostnadseffektivt med en løsning som reduserer antall kontaktpunkt, kontonummer mv som de må forholde seg til i disse sakene. SIs løsninger bidrar også til at kravene blir raskere oppgjort. Dette er en fordel både for kreditorer og skyldnere.

SI har i dag gode løsninger for elektronisk samhandling med skyldnere og samarbeidspartnere. Disse løsningene er under stadig utvikling. Også her kan SI bidra til økt samfunnsøkonomisk lønnsomhet, som både vil komme staten, skyldnerne og kreditorene til gode.

Regnestykkene i Politianalysen er basert på noen forutsetninger som ikke kommer godt nok fram. Det må utredes nærmere hvor mange årsverk SI trenger for å kunne utføre disse oppgavene.

b. Økt rettssikkerhet for skyldnere og kreditorer

SI etablerte en ny nettløsning, med nye tjenester, i 2012. Med denne løsningen har SI 24-timers tilgjengelighet for mange av våre tjenester. SI har dessuten en god telefontjeneste, med rask respons (70 – 80 % av telefonene besvares innen ett minutt) og direkte tilgang til kvalifiserte saksbehandlere. SI utfører mye saksbehandling på telefon. I de tilfeller dette er hensiktsmessig, har saksbehandler fullmakt til å ta beslutning på grunnlag av informasjon mottatt på telefon.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for henvendelser som gjelder utlegg er 7 – 8 dager. Rundt 85 % av alle henvendelsene besvares innen 10 dager. Dette er godt innenfor de kravene som stilles av overordnet myndighet. I tallene inngår også klagesakene, som kan være komplekse og tidkrevende.

SIs tilgjengelighet og raske responstid er viktig for skyldnerens rettssikkerhet. Eventuelle feil blir raskt avdekket og rettet opp, og skyldnerne kan enkelt kontakte SI på ulike måter.

SI er lokalisert på ett sted, og vi har et stort fagmiljø som ivaretar alle sider av arbeidet med utlegg. Våre saksbehandlere deltar i en kontinuerlig fagutvikling, og blir løpende oppdatert på hendelser og endringer av betydning for arbeidet. SI har system for internkontroll som skal bidra til at feil i størst mulig grad blir funnet før de får konsekvenser for skyldner eller kreditor. I tillegg har vi løpende kvalitetskontroller som fanger opp feil og avvik. Dette brukes bl.a. som et verktøy for læring og utvikling i organisasjonen. I sum gir dette et system som bidrar til likebehandling og et sterkere rettsvern for skyldnerne

Alle SIs saksbehandlere får mengdetrening (s. 227 i Politianalysen). Dette er et variert og spennende arbeid, og SI kan med rette være stolte av personalets kompetanse på dette området.

SIs løsninger bidrar også til at kravene gjøres opp raskt. Dette er også vesentlig for rettssikkerheten både for skyldnere og kreditorer.

Regelverket må tilpasses, og det må gis klare føringer fra overordnet myndighet, for å sikre at rollen som namsmann ikke kommer i konflikt med SIs rolle som innkrever. Dette er nærmere diskutert i vedlegg til denne uttalelsen. Tiltak for å styrke rettssikkerhet og likebehandling vil etter vårt syn være viktig for å sikre publikums tillit.

2. Gjeldsordning

Gjeldsordning er nærmere beskrevet i politianalysens vedlegg 3, s. 227. Det foreslås at disse oppgavene overføres til NAV, eller til SI, eventuelt i samarbeid med lokale rettssentre. Vi anbefaler en løsning hvor lokale rettssentre eller NAV overtar namsmannens rolle med å bistå skyldnere i gjeldsforhandlingene, mens SI overtar namsmannens rolle som administrator og beslutningstaker.

En slik løsning vil bidra til at skyldnerne fortsatt får bistand fra kompetente saksbehandlere lokalt. I gjeldsordningssaker mener vi at lokal tilstedeværelse er et viktig bidrag til skyldneres rettsikkerhet. Dette er ofte kompliserte saker hvor lokale medhjelpere kan gi viktige bidrag til gode løsninger. Samtidig vil forslaget gi grunnlag for effektive løsninger på områder hvor mengdetrening og digitalisering kan gi viktige samfunnsøkonomiske gevinster.

Forslaget vil kreve tilpasninger av regelverket. I tillegg må det gis føringer som sikrer publikums tillit til namsmannens habilitet. Dette er diskutert nærmere i vedlegget til uttalelsen.

På vegne av de ansatte ved Statens innkrevingsentral gir vi vår tilslutning til utvalgets konklusjoner på de områdene som gjelder oss. Vi er trygge på at SI vil ivareta disse oppgavene på en god måte.

Med hilsen

Turid Brendberg
NTL SI

Edel Strand
Stafo SI

Cathrin Jensen
Akademikerne SI

Kopi: Statens innkrevingsentral, Finansdepartementet, NTL, Stafo og Akademikerne

Vedlegg til høringsuttalelse om Politianalysen

Politianalysen foreslår at noen av politiets sivilrettslige oppgaver overføres til Statens innkrevingsentral (SI). Fagforeningene ved SI støtter i vår høringsuttalelse disse forslagene. I dette vedlegget diskuteres potensielle rollekonflikter ved de løsningene som er foreslått, og hvordan man kan sikre at slike kan unngås.

SI ivaretar i dag rollen som særnamsmann for våre kreditorer. I rollen som særnamsmann plikter SI å følge de relevante bestemmelsene i tvangsfullbyrdelsesloven. Vi mener at SI har løst oppgaven som særnamsmann på en god måte, og i tråd med lovens bokstav og intensjon. Videre vil vi presisere at SIs rolle som særnamsmann er hensyntatt i hovedmålene for SI.

Dersom SI skal overta de oppgavene i tvangsfullbyrdelses- og gjeldsordningsloven som nå utføres av alminnelig namsmann, må man etablere mekanismer som sikrer at det ikke kan stilles spørsmål ved SIs habilitet i disse rollene.

Disse problemstillingene er ikke drøftet i Politianalysen, men er etter vårt syn nødvendig å avklare før man beslutter å overføre disse oppgavene til SI. Følgende områder må utredes og avklares:

- a. Endringer og presiseringer i regelverket
- b. Institusjonelle føringer og konsekvenser for styringssignalene til SI

a. Endringer og presiseringer i regelverket

Fagforeningene ved SI legger til grunn at de nødvendige regelverksendringer identifiseres og gjennomføres før nye oppgaver etter tvangsfullbyrdelses- og gjeldsordningsloven overføres til SI

b. Institusjonelle føringer og konsekvenser for styringssignalene til SI

Rollen som alminnelig namsmann må skilles klart, også organisatorisk, fra SIs rolle som innkrever. Vi anbefaler at det gis klare føringer fra overordnet myndighet, for å sikre at tilliten til namsmannens habilitet og nøytralitet opprettholdes. SI bør ikke kunne ta interne beslutninger om samorganisering mellom oppgaver som utføres i rollen som alminnelig namsmann og oppgaver utføres i rollen som innkrever.

SI mottar, som øvrige etater, styringssignalene gjennom det årlige tildelingsbrevet. De hovedmålene som er angitt i tildelingsbrevet for 2013 er:

- Innkrevingen skal være effektiv
- Innkrevingsarbeidet skal ha god kvalitet
- Virksomheten skal være serviceorientert
- Driftssentralfunksjonene skal ha god kvalitet

Målet om effektiv innkreving *kan* komme i konflikt med rollen som alminnelig namsmann. Dette er én av årsakene til at det bør gis føringer fra overordnet myndighet som sikrer at SIs rolle som alminnelig namsmann ikke blandes sammen med rollen som innkrever. I tillegg må det angis egne mål for SI i rollen som alminnelig namsmann. Også øvrige styringssignaler til SI må tilpasses, dersom SI i framtida skal overta rollen som alminnelig namsmann.